

DDC: :
YER: 76-255
YIL: :
CLT: :
KSM: :
KOP: 3
DEM: 76-556

Cumhuriyetçi Parti

Tüzüğü

EGE MATBAASI
Ankara — 1972

CUMHURİYETÇİ PARTİ TÜZÜĞÜ

Kuruluş, Merkez, Özel İşaret

Madde 1 — Programındaki amaçları gerçekleştirmek yönünde çalışmak üzere; «Cumhuriyetçi Parti» adı altında, siyasal bir parti kurulmuştur.

Merkezi Ankara'dır.

Partinin özel işareti vardır.

AMAÇ :

Madde 2 — Cumhuriyetçi Parti'nin amacı :

Ülke sorunlarına, Türk milliyetçiliğinin sınırladığı bir sosyal görüş ve açılış içinde çözüm yolları önermek; programında belirtilen ilke ve esasları savunarak, anlatarak ve kamu oyunu etkileyerek, demokratik yollardan iktidara gelmek; programını uygulayarak, Türk toplumunu çağdaş uygarlık hedeflerine ulaştırmaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Üyeler

ÜYELİK :

Madde 3 — Cumhuriyetçi Parti'ye üye olmak için :

A — Türk vatandaşı ve reşit olmak,

B — Kurtuluş Savaşı'na aykırı amaçlar gütmemiş olmak,

C — Parti ilkelerine ve programı ile tüzüğüne bağlı olacağını bildirmek yeterlidir.

Ancak :

- a) Kısıtlı olanlar,
 - b) Kesin olarak mahkûm oldukları bir suçtan dolayı T.B.M.M. üyeliğine seçilme yeterliğini kaybetmiş olanlar.
 - c) Üniversite ve yüksek okullardan başka okullarda öğrenci olanlar,
 - d) Memurlar,
 - e) Başka partide üye olanlar,
 - f) Yasalarca siyasi partilere girmeleri yasaklananlar,
- partie üye olamazlar.

UYELİĞE GİRİŞ VE KABUL :

Madde 4 — Partie üye olmak isteyen vatan'astan partinin program ve tüzüğünü kabul ettiğini ve onların hükümlerine uyacağını bildiren yazılı bir taahhüt alır.

Durumu, kanun ve tüzük hükümlerine uygun görülen kimse ilçe merkezlerinde idare kurulu ve il merkezlerinde de merkez ilçe idare kurulu tarafından partie kaydolunur.

Partie üye olma istemleri sebep gösterilmeksizin red edilebilir.

İstem in reddi halinde, partie üye olmak isteyenler, sırasıyla üst kurullara başvurabilirler. Genel İdare Kurulunun kararı kesindir.

Partie üye olmak isteyen in kabul veya reddi kararları ilçe idare kurulunca 1 ay içinde istekliye yazı ile bildirilir.

Her ilçede o ilçenin sınırı içindeki üyelerin kayıtları bulunur. Bu kayıtların tutuluş usulleri bir yönetmelikle düzenlenir.

Dakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği yapmış veya yapmakta olanlarla herhangi bir nedenle evvelce parti ile ilişkisi kesilmiş bulunanlar hakkında yapılacak kayıtlarda Genel İdare Kurulunun onayı şarttır.

PARTİLİ SIFATININ KAYBEDİLİŞİ :

Madde 5 — Bir partilinin üyelik için, kanun ve tüzük hükümlerine göre, gereken nitelikleri taşımadığı veya bunu onradan kaybettiği anlaşıncaya savunması alınır. Savunma clumsuz sonuç verir veya savunma isteklerine bir ay içinde cevap alınmazsa il yönetim kurulunun teklifi ve Genel İdare Kurulunun kararıyla o partilinin kaydı silinir.

Kaydı silinenler, verilen karara karşı yazılı olarak tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde Yüksek Disiplin Kuruluna itirazda bulunabilirler. Yüksek Disiplin Kurulunun kararı kesindir.

PARTİDEN ÇEKİLME :

Madde 6 — Partiden ayrıldığını imzalı yazısıyla bildiren partilinin kaydı silinir.

PARTİLİNİN KAYITLI OLDUĞU YER :

Madde 7 — Her partili yurttaki sadece bir ilçeye kayıt olunur.

Her ilçe, o kişinin kanunî ikâmetgâhının ya da işyerinin bulunduğu mahaldir.

İkâmetgâh ya da işyeri değişikliği nedenleri ile partinin istemi üzerine kaydı naklonulabilir.

YÜKÜMLÜLÜKLER :

Madde 8 — Parti üyeleri :

- a) Kanuna ve tüzüğe göre partiye aidat öderler.
- b) Seçimlerde parti adaylarına oy vermeye mecburdurlar. Onları kazanmalarını sağlamak için çalışmakla görevlidirler. Partinin ilkelerini, programını ve hizmetlerini vatandaşlara duyurup anlatmaya çalışırlar.
- c) Ülke sorunları, bölgesel kamu işleri ve parti çalışmaları ile ilgilenip bu konulardaki düşünüş ve görüşlerinden parti kurullarının ve partililerin yararlanmalarını sağlarlar.
- d) Partinin düzenlediği toplantılara ve çalışmalara katılırlar.
- e) Partide veya görev aldıkları kurumlarda hizmetleri yerine getirirler. Ayrılmalarıyla hizmetin gerektirdiği devir ve teslim işlemlerini eksiksiz yaparlar ve kesin zorunluk olmadıkça çekilemezler.
- f) Parti üyeliğini, parti görevlerini, partinin kendilerine verdiği hizmetlerine kendileri ne de başkaları için özel çıkar aracı yapamazlar.

İKİNCİ BÖLÜM
Teşkilâtla İlgili Hükümler

BİRİNCİ KISIM
Parti Teşkilâtı

PARTİ TEŞKİLATI :

Madde 9 — Parti Teşkilâtı :

- A — Merkez organlarından
- B — İller teşkilâtından
- C — Yardımcı kurullardan
- D — Türkiye Büyük Millet Meclisi ile il genel meclisleri ve belediye meclislerindeki parti gruplarından, kurulur.

A — Merkez Organları :

- a) Kurultay
- b) Genel Başkan
- c) Genel İdare Kurulu
- d) Başkanlık Divanı
- e) Yüksek Disiplin Kurulu

B — İller Teşkilâtı

- a) İl ve ilçe kongreleri (Merkez ilçeler dahil)
- b) İl ve ilçe idare kurulları (Merkez ilçe idare kurulu dahil)
- c) İl disiplin kurulu
- d) Köy ve mahalle muhtarlık bölgelerindeki parti temsilcileri ile birer yedeği,

C — Yardımcı Kuruluşlar :

- a) İl ve ilçe Kadın ve Gençlik kongreleri
- b) İl ve ilçe Kadın ve Gençlik kolları idare kurulları
- c) Kadın ve Gençlik Kolları kurultayları

- d) Kadın ve Gençlik Kolları merkez idare kurulları

D — Parti Grupları :

- a) T.B.M.M. Parti grupları
- b) T.B.M.M. Parti grupları idare kurulları
- c) T.B.M.M. Parti grupları disiplin kurulları
- d) İl genel meclisi parti grupları
- e) İl genel meclisleri parti grupları idare kurulları
- f) Belediye meclisleri parti grupları
- g) Belediye meclisleri parti grupları idare kurulları.

PARTİ KURULUŞLARININ TEŞKİLAT İÇİNDEKİ YERİ :

Madde 10 — İl ve ilçe teşkilâtı ile yardımcı kuruluşların ve parti görevlilerinin seçimlerinde ve çalışmalarında mülki teşkilât esastır.

TEŞKİLAT KADEMELERİNİN BİRBİRİNE BAĞLANIŞI :

Madde 11 — Parti teşkilâtında köy ve mahalle muhtarlık bölgelerindeki parti temsilcileriyle yedekleri ilçelere, ilçeler illere ve iller de Genel İdare Kuruluna bağlıdır.

Yardımcı kuruluşlar da aynı sıra ile kendi ana kademelerine bağlıdır.

İKİNCİ KISIM

Parti Temsilcisi, Delege Seçimi ve Kongreler

PARTİ TEMSİLCİSİ VE SEÇİMİ :

Madde 12 — Köy veya mahalle muhtarlık bölgelerinde parti işlerini yürütmek üzere «Parti Temsilcisi» adıyla bir parti görevlisi ve yedeği seçilir.

Parti görevlisi, temsil edeceği köy ve mahallede oturan veya işyeri bulunan partililerin katılacakları toplantıda seçilir. Temsilcinin aynı yerde oturması veya işyeri bulunması şarttır

Parti temsilciliği seçiminin yapılacağı toplantı, katılma hakkı olan partililere gerekli bütün araçlarla duyurulur.

Parti temsilcisinin seçimi iki yılda bir defa olmak üzere ilçe kongrelerinden evvel ve delege seçimleriyle birlikte yapılır.

İLÇE KONGRELERİ DELEGE SEÇİMİ :

Madde 13 — İlçe ve merkez ilçe çevresinde bulunan mahalle ve köy muhtarlıklarında en son genel milletvekili seçimlerinde partinin aldığı oy sayısı toplamı orantısında ilçe kongresine katılacak delegelerin seçimi yapılır.

Alınan oy sayısı 50'den az olan yerlerde parti temsilcisi veya bulunmadığı takdirde yedeği ilçe kongresine delege olarak katılır. Başkaca delege seçimi yapılmaz.

İlçe kongresine delege seçimi, partinin genel milletvekili seçimlerinde o ilçede aldığı oy

lara göre hesaplanır. Partinin aldığı oy sayısı 51'den 100'e kadar ise parti temsilcilerinden ayrı olarak 1 delege ve 101'den sonra da her 50 sayısı için birer delege seçilmek suretiyle yapılır.

Bu delegelerin seçimi 12 nci madde hükümleri gereğince parti temsilcisi seçimi ile birlikte yapılır.

Gerek parti temsilcisi ve gerekse ilçe delege seçimlerinin ne suretle yapılacağı ve bu seçimlere katılacak partililerin ikâmetgâh veya işyeri adreslerinde isim listelerinin ne suretle düzenlenip toplantı gün ve yerinin nasıl duyurulacağı hususlarını gösteren bir yönetmelik, bu tüzüğün ilân ve kabulünden itibaren en geç üç ay içinde Parti Genel İdare Kurulunca hazırlanır.

Toplantıya katılan partililer, kendileriyle birlikte toplantıya katılanların sıfatlarına karşı ve şayet varsa, toplantıdaki kanursuzluklar hakkında itiraz ve şikâyetlerini toplantıyı idare eden görevlilere yazı ile veya sözle duyurmak hakkına sahiptirler. Bu görevliler itiraz ve şikâyet hakkında hemen karar verip uygulamalar ve durumu bağlı oldukları ilçe idare kuruluna da aynen ve hemen duyururlar.

İlçe idare kurulu; köy veya mahalle partililerinin yaptıkları şikâyet ve itirazlar üzerine; yeni bir toplantı yapmak veya eski toplantıyı geçerli saymak üzere, en çok bir hafta içinde karar verir.

Bu toplantılarda o köy ve mahallenin parti hizmetleriyle ilgili konuşmalar ve siyasi sohbetler yapılabilir.

Parti temsilcisinin seçimi, toplantıya katılanların isteği üzerine açık oyla da yapılabilir.

İlçe kongresi delege sayısı 600'ü aşamaz, aştığı takdirde partice o ilçede en son genel milletvekili seçiminde alınan oy sayısı toplamı 600'e bölünmek suretiyle her muhtarlık bölgesinden ilçe kongresine katılacak her delege için gereken yeni sayı tesbit edilir. Bu yeni sayıya göre, her muhtarlık bölgesinden ilçe kongresine katılacak delegeler, birisi parti görevlisi olmak üzere, en çok oy alanlar arasından sıra ile tesbit edilir.

İLÇE KONGRESİ :

Madde 14 — İlçe kongresi, yukarıki maddede yazın olduğu şekilde tesbit edilen ilçe delegeleri ve parti temsilcileriyle eski ilçe başkanlarının katılmalarıyla yapılır.

İlçe içindeki belediyelerde başkanlık yapmakta olan veya yapmış bulunan partililer ve o ilin partili Türkiye Büyük Millet Meclisi yeni ve eski üyeleri ilçe kongrelerinin fahri üyeleridirler.

Fahri üyeler, katıldıkları kongrelerde konuşabilirler; ancak oy kullanamazlar.

İL KONGRESİ :

Madde 15 — İl kongreleri :

- a) İlçe kongrelerince (Merkez ilçesi dahil) kendi çevrelerinde en son genel Milletvekili seçiminde Partinin aldığı oy sayısının her 150'si için seçilecek birer delegeden,

- b) 0 ilden seçilen partili eski ve yeni Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden,
- c) Eski il başkanlarından,
- d) İlçe kongrelerince seçilmiş ve görev başında bulunan ilçe idare kurulu başkanlarından, kurulur.

İl merkezinde bulunan belediyelerin Başkanlıklarını yapmış veya yapmakta olan partililer il kongresinin fahri üyeleri'irler.

Fahri üyeler katıldıkları kongrelerde konuşabilirler; ancak oy kullanamazlar.

KONGRELERİN KONULARI :

Madde 16 — Eütün kongrelerde ülke sorunları, mahallî kamu işleriyle her türlü parti çalışmaları hakkında görüşmeler yapılır, kararlar alınır.

Her kongre, adını taşıdığı kadememin üst karar mercii ve denetleme organıdır.

Kongrelerin üst kademelerini ilgilendiren istekleriyle kamu işlerine ilişkin dilekler, idare Kurulunca ilgili yerlere ulaştırılır.

Kongreler, toplantılarında, adını taşıdığı kademe ile alt kademelerin çalışmalarını ve mahallî durumlarını inceliyerek gereken kararları alır.

Kongreler, yeni seçilecek idare kurullarına çalışma dönemi için direktif kararları verebilirler.

KONGRE TARİHLERİ VE YETKİLİ KURULLAR :

Madde 17 — İlçe ve il kongreleriyle köy ve muhtarlık bölgesi parti temsilcisi ve delege seçim-

leri iki yılda bir defa yapılır. İlçe kongrelerinin köy ve muhtarlık bölge seçimlerinin tarihlerini iklim şartlarına göre ilçe idare kurulları ile danışarak, il idare kurulları, il kongrelerinin tarihlerini de aynı esaslara göre Genel İdare Kurulu tesbit eder.

Kongreler, delegelerinin beşte birinin isteği veya il idare kurulunun veya Genel İdare Kurulunun kararıyla olağanüstü de toplanabilir.

Kongrelerin toplantı yeri, tarihi ve gündemi yönetim kurullarınca en az bir hafta önce olağan vasıtalarla üyelere ve fahri üyelere bildirilir.

Olağanüstü ilçe ve il kongrelerinde görev başında bulunan idare kurulu düşürülüp yerine yenisi seçilemez. Ancak, tüzüğün 23. maddesinde yazılı haller bu hüküm dışındadır.

Partinin genel politikası ve bölge ihtivaatları üzerinde konuşulmak üzere il ve ilçelerde halka açık toplantılar yapılabilir.

İLÇE VE İL KONGRELERİNİN YAPILIŞ ŞEKLİ :

Madde 18 — İlçe ve il kongreleri aşağıdaki esaslar içinde yapılır ve kararlar alınır.

A — Kongrelerin toplantı sayısı o kongreye tüzük gereğince katılacak üyelerin tamsayısının salt çoğunluğudur.

İlk çağrı üzerine yapılan toplantıda toplantı yeter sayısı bulunmazsa kongre, ertesi günden başlayarak en geç (7) gün içinde uygun bir güne bırakılır. Bu erteleme ilgililere duyurulur. O gün toplantıya katılanlarla yetinilir.

Kongrenin karar yeter sayısı, toplantıda hazır bulunan delegelerin salt çoğunluğudur.

B — Kongreler, kendi idare kurulu başkanını tarafından açılır. Kongre, kendisine partililer arasından bir başkan ve delegeler arasından bir ikinci başkan ve lüzumu kadar sekreter seçtikten sonra gündemindeki konuları görüşmeye başlar.

Kongreler, gündemlerine hâkimdirler.

Kongreler, üst kademe kurulu ve Genel İdare Kurulunun ıktedikleri konuları da görüşür.

C — Üst kongre için tesbit edilen tarihe kadar kongresini yapamıyan alt kademe, üst kademe kongresine katılamaz.

D — Olağan ilçe kongresi, partililer arasından :

- a) İlçe idare kurulu başkanı ile idare kurulu asil ve yedek üyelerini,
- b) İl kongresine katılacak delegeleri, gizli oyla seçerler.

E — Olağan il kongresi partililer arasından :

- a) İl idare kurulu başkanı ile il idare kurulu asil ve yedek üyelerini,
- b) İl disiplin kurulu asil ve yedek üyelerini,
- c) Kurultava katılacak asil ve yedek delegeleri, gizli oyla seçer.

KONGRELERE KARŞI İTİRAZ :

Madde 19 — Kongrelerin ve seçimlerin usulüne ait

İtirazlar, kongre süresinde kongre başkanlık divanına yapılır. Bu itirazlar tüzük hükümlerine göre karara bağlanır.

Kongrelerin ve bütün seçimlerin esasına ait itirazlar, kongrenin kapanmasından sonraki üç gün içinde ve gerekçeli olarak üst kademe idare kuruluna yapılır. Üst kademe yönetim kurulunca bu itirazlar en geç (7) gün içinde ve her halde kendi kongresinden önce karara bağlanır. Bu kararlar, itirazlar edenlere en seri vasıta ile ve yazı ile tebliğ olunur. Bu kararı alan ilgililer üç gün içinde Genel İdare Kuruluna müracaat edebilirler.

Genel İdare Kurulu en çok (10) gün içinde bunları karara bağlar.

Her halde kesin karar verilmeden üst kademe kongresi yapılamaz.

YÖNETİM KURULLARININ KURULUŞLARI ve SÜRELERİ :

Madde 20 — A — İlçe idare kurulları başkan dahil 5 - 11 üyeden kurulur.

B — İl idare kurulları başkan dahil 7 - 15 üyeden kurulur.

C — Kadın ve Gençlik il ve ilçe idare kurulları başkan dahil ilçelerde 5 — 11, illerde 7 — 15 üyeden kurulur. Kadın ve Gençlik kurulları merkez idare kurulları 15 kişiden kurulur.

Bu kurulların süresi kongrelerince yenilerinin seçilmesine kadar devam eder.

Seçimlerden sonra eski idare kurulları yeni idare kurullarına görevlerini devrederler.

UÇUNCU KISIM

İdare Kurullarının Görevleri

GÖREVLER :

Madde 21 — İdare Kurulları :

a) Tüzük hükümlerine, kongrelerin kararlarına ve üst kademelerin verdikleri tüzüğe uygun talimata göre çalışmalarını düzenler. Alt kademeleri ve kendilerine bağlı yardımcı kuruluşları denetler.

b) Bütün seçimlerde partinin kazanmasına çalışır. Partiye düşen kanunî görevleri yerine getirir.

c) Parti aidatını toplar, partiye gelir sağlar.

d) Üye kayıt defterini, karar defterini, gelen ve giden evrak defterini, gelir ve gider defterini tutar.

e) İlçe idare kurulları ikişer nüsha olarak düzenlenen «partiye giriş beyannameleri»nin birer nüshasını özel bir dosyada saklar. Birer nüshasını da il yönetim kuruluna gönderir. İl idare kurulları da ilçelerden gönderilen nüshaları her ilçe için ayrı ayrı düzenlenen özel dosyalarda saklar.

f) Karşı partiler çalışmalarını takip ve gerisinde üst kademelere bilgi verir.

g) Partinin üye sayısını ve taraftarlarını çoğaltmaya çalışır.

İDARE KURULLARININ GÖREV BÖLÜMLERİ :

Madde 22 — İdare kurulları seçiminden sonra başkanın başkanlığında toplanarak içlerinden gizli oyla bir sekreter, bir sayman üye seçerler.

İdare kurulları aşağıdaki esasları da gözönünde bulundurarak üyeler arasında iş bölümü yaparlar.

a) Başkan, bulunduğu kademe çevresinde partinin temsilcisidir. Bu sıfatla kademe i adına resmî, üçüncü şahıslarla haberleşir. Gerekli temasları yapar. Parti çalışmalarıyla kamu işlerini izleyerek gereken tedbirler alınmasını ve teşebbüslerin yapılmasını sağlar.

b) Sekreter üye, partinin yazı işlerini yürütür. Alt kademelerin çalışmalarını takip eder. Gereken hususlara ilgililerin dikkatini çeker. Kademe çevresinde propaganda işlerini düzenler. Üye sayısının ve parti taraftarlarının çoğaltmasına çalışır. Üye kayıt defteriyle karar defterinin ve gelen , giden evrak kayıt defterinin zamanında ve muntazaman tutulmasından idare kuruluna karşı sorumludur. Ayrıca, seçimlerle ilgili bütün belgeleri saklar. Başkan bulunduğu zaman ona vekillik eder.

c) Sayman üye, kendi kademesinin malî işlerini yürütür ve alt kademeleri de denetler. Gelir ve gider defterinin zamanında ve muntazam tutulmasından ve muhasebeden yönetim kuruluna karşı sorumludur.

İDARE KURULLARININ TOPLANTI ve ÇALIŞMA ŞEKİLLERİYLE SONUÇLARI :

Madde 23 — İdare kurulları üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanır. Toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Özürsüz üst üste olağan üç toplantıya gelmeyen başkan ve idare kurulu üyesi kurulunun tesbiti ile görevinden affedilir. Görevinden affedilen üye, sırasıyla üst kurullara başvurabilir.

Üst idare kurulu, görevini yapmayan alt kademe başkanının, sekreterinin, sayman veya kurulun önce yazılı olarak dikkatini çeker. Buna rağmen görevini yapmamakta devam eden başkan, sekreter, sayman veya kurulu görevinden affeder. Üst idare kurulu, görevinden affedilen idare kurulu yerine geçici idare kurulu kurar. Ve en geç (45) gün içinde o kademe kongresinin yapılmasını sağlar. (45) gün içinde kongrenin toplanması sağlanamadığı takdirde görevinden affedilmiş idare kurulu ve diğerleri eski görevlerine kendiliğinden dönerler. Üst idare kurulu eski görevlerine dönen idare kurulu başkan veya üyelerini aynı nedenle veya buna benzeven nedenlerle görevlerinden uzaklaştırılabilmesi için en az altı ay geçmesi gerekir. Görevinden uzaklaştırılan idare kurulu veya başkanını (45) gün içinde seçecek olan delegeler; seçilmiş yeni delegeler mevcut olsa bile, eski delegelerdir.

Görevinden affedilen ilçe ve il idare kurulu başkan ve üyeleri Genel İdare Kuruluna (15)

gün içinde itirazda bulunabilirler. Genel İdare Kurulu, yapılan bu itirazı en çok (15 gün içinde karara bağlayıp bu kararını en seri vasıta ile yazılı olarak itirazı yapanlara,

Hizmetten affedilen başkan, sekreter, sayman veya idare kurulu, yaptıkları itirazın sonucunu beklemeden görevlerini devrederler. Genel İdare Kurulu gerekli görürse ikinci fıkra hükmünü bütün kademeler ya da yardımcı kuruluşlar hakkında uygulayabilir. Ancak, gerek dikkatini çektiği ve gerekse görevden ayırarak yeni atamalar yaptığı durumlarda yapılan işlemi ilgili kademenin bağlı bulunduğu üst kademeye bildirir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Kurultay

KURULTAYIN KURULUŞ ŞEKLİ :

Madde 24 — Kurultay, partinin genel kongresidir.

Kurultay :

1 — Genel Başkan ile Genel İdare Kurulu üyelerinden,

2 — Yüksek Disiplin Kurulu Başkan ve üyelerinden,

3 — T.E.M.M.'nin partili üyelerinden ve partili bakanlarından,

4 — İl idare kurulu başkanlarından,

5 — Kongrelerini tamamlamış olan Kadın ve Gençlik Kolları genel başkanlarından,

6 — İl kongrelerince seçilen delegelerden,

7 — Halen partili olan eski genel başkan, eski başbakan ve bakanlar ile yasama meclislerinin eski partili başkanlarından, kurulur.

Eski genel başkan, eski başbakan ve bakanlar ile yasama meclislerinin eski partili başkanları kurultayın fahri üyeleridir.

Kurultayın tabii üyeleri olanlar, ayrıca il kongrelerince delege olarak seçilemezler.

Kurultayların toplantı yeter sayısı, kurultay üye tamsayısının salt çoğunluğudur. İlk çağrı üzerine yapılan toplantıda, toplantı yeter sayısı bulunmazsa en geç (30) gün içinde yapılacak yeni bir çağrı üzerine toplanır. İkinci toplantıda, toplantı yeter sayısı aranmaz.

Kurultay karar yeter sayısı, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğudur.

KURULTAYIN ÇALIŞMA USULÜ :

Madde 25 — Kurultay, Genel Başkan tarafından açılır. Kurultay kendisine toplantı süresi için bir başkan, iki başkan vekili ve yeteri kadar sekreter seçer.

Kurultay gündemindeki işleri görüşür.

Kurultayın gündemi. Genel İdare Kurulu tarafından hazırlanır. Gündeme kurultayın üye sayısının en az yirmide birinin teklifi ile diğer konular da alınır.

Kurultaya, iki kurultay arasındaki parti çalışmalarına ve partinin malî durumuna dair raporlar sunulur.

Olağanüstü toplantının gündemi, isteyenler tarafından tesbit edilir. Olağanüstü toplantılarda gündem dışı konuşulamaz.

KURULTAYIN GÖREVLERİ :

Madde 26 — Kurultay, aşağıda yazılı hususlar hakkında karar almaya yetkilidir :

1 — Partinin tüzük ve programında değişiklik yapar.

2 — Partinin kesin hesaplarını kabul ve Genel İdare Kurulunu ibra eder, yahut kesin hesapları reddeder.

3 — Partinin tüzük ve programında değişiklik yapılmasına dair kararlarla, toplum ve Devlet düzenini veya kamu faaliyetlerini yahut parti politikasını ilgilendiren konularda kararlar alır. Ancak; bu kararlar için Genel Başkanın yahut Genel İdare Kurulunun yahut kurultay üyelerinin en az yirmide birinin bu hususlar'a yazılı tekliflerinin bulunması gerekir. Bu teklifler evvelâ kurultayca seçilecek bir komiteyonda görüşüldükten sonra düzenlenecek raporlar genel kurulda (Kurultayda) incelenip kararlara bağlanır.

4 — Kanun ve parti tüzüğünün gösterdiği diğer hususları karara bağlar.

5 — Genel Başkan ile Genel İdare Kurulu asıl üyelerini ve Yüksek Disiplin Kurulu asil ve yedek üyelerini seçer.

6 — Partinin feshine veya baş'a bir parti ve partilerle birleşmesine ve bövlece hukukî varlığı sona erecek partinin mallarının tasfiye suretine dair kararlar verir.

KURULTAYIN TOPLANTI SÜRESİ ve YERİ :

Madde 27 — Kurultay iki yılda bir toplanır.

Genel Başkanın lüzum görmesi, Genel İdare Kurulunun kararı yahut kurultay üyelerinin beşte bir yazılı istemi üzerine kurultay olağanüstü toplantıya çağırılır.

İki olağan kurultay arasında yapılacak olağanüstü kurultaylarda görevli üye, bir evvelki yapılmış olağan kurultayın üyeleridir.

Kurultay üyelik sıfatı, seçildiği kurultaydan gelecek olan kurultaya kadar devam eder.

Gerek olağan kurultayın ve gerekse olağanüstü kurultayın yeri ile gündemi olağan kurultaylardan 15 gün, olağanüstü toplantılardan da en az 10 gün evvel Genel Başkanlıkça ilgililere yazı ile bildirilir ve gazete ile ilân olur.

Olağanüstü kurultay istemi, Genel Başkanı iletilince Genel Başkan, bu istemi en çok bir ay içerisinde yerine getirmekle yükümlüdür.

BEŞİNCİ KISIM

Disiplin Kurulları

DISİPLİN KURULLARI :

Madde 28 — Partinin disiplin organları :

- a) İl disiplin kurullarından,
- b) Yüksek disiplin kurulundan,
- c) T.B.M.M Parti grupları disiplin kurullarından teşekkül eder.

DİSİPLİN KURULLARININ KURULUŞU :

Madde 29 — Partili üyelere uygulanacak disiplin cezalarını karara bağlamak üzere her ilde (7) üyeli «İl Disiplin Kurulu» ve merkezde (9) üyeli «Yüksek Disiplin Kurulu» bulunur.

İl disiplin kurulları il kongrelerince, Yüksek Disiplin Kurulu da kurultayca iki yıl için seçilirler. Görevleri olağan kongre ve kurultay tarafından yenileri seçilinceye kadar devam eder.

Asil üyelere boşalma halinde bu göreve aldıkları oy sırasına göre yedekleri çağırılır.

Partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi grupları üyeleri hakkında uygulanacak disiplin cezalarını karara bağlamak üzere Cumhuriyet Senatosu Grubu ve Millet Meclisi Grubu tarafından (7) kişilik «Cumhuriyet Senatosu Cumhuriyetçi Parti Grubu Disiplin Kurulu» ile «Millet Meclisi Cumhuriyetçi Parti Grubu Disiplin Kurulu» seçilir.

Yasama organlarının herhangi birinde grup kurulmadığı veya grup kurulmuş olsa dahi o yasama grubunun disiplin kurulu karması için gereken yeter sayıda üyesi bulunmadığı hallerde yasama organı disiplin kuruluna ait tüzükte yazılı bütün yetkiler ve görevler Yüksek Disiplin Kuruluna aittir.

Disiplin kurulları aralarında gizli oyla bir başkan, bir sekreter seçerler.

Disiplin kurulları üye tamsayısının salt ço-

günüluğuyla toplanır, toplantıda bulunanların salt çoğunuğuyla karar verir.

Disiplin kurulları başkan ve üyeleri bir başka disiplin kurulunda görev alamıvacakları gibi, kongre ve kurultay, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki grupları, il genel meclisi ve belediye meclisindeki gruplar üyelikleri hariç, partinin diğer organ, kurul ve görevlerinde ve partinin ücretli idarî hizmetlerinde bulunamazlar.

İkinci derecedeki kan ve s'hrî h'sımlar aynı disiplin kurulu ile d'isiplin kurulları birleşik toplantılarında görev alamazlar.

CEZALAR :

Madde 30 — Disiplin kurullarınca verilecek cezalar :

- a) Uyarma,
- b) Kinama,
- c) Geçici çıkarma,
- d) Keş'in çıkarma

dan ibarettir.

UYARMA : Partilinin bir daha aynı şekilde hareket etmemesi gereğinin yetkili disiplin kurulunca kendisine duyurulması demektir.

KINAMA : Partilinin yapmış olduğu hareketten dolayı bu davranışının doğru görülmediği ve kendisine vakıştırılmadığı ve bundan dolayı kınandığı demektir.

GEÇİCİ ÇIKARMA : Partilinin belirli süre içersinde partililik sıfatı kalmakla beraber

hizmet ve görevlerinden uzaklaştırılması demektir. Geçici çıkarma cezası bir aydan iki seneye kadardır. Geçici çıkarma cezası alanlar, bu ceza süresi içeri inde gerek vasama organları ve gerekse mahallî idare seçimlerinde parti adayı olamazlar.

KESİN ÇIKARMA : Partilinin parti ile nisbetinin ve ilişkisinin kesilmesi demektir. Kesin çıkarma cezasıyla partiden ilişkisi kesilen üyenin tekrar partiye kabul edilebilmesi için Genel İdare Kurulunun karar vermesi şarttır.

Disiplin kurulları yapacakları incelemelerden edindikleri kanıya göre, bu cezalar'ın herhangi birisini sıra gözetmeksizin verme ve taktirler. Şu kadar ki, sevk yazısında istenilen disiplin cezasından daha ağırını veremezler.

DISİPLİN KURULLARINA SEVK :

Madde 31 — Disiplin cezasıyla cezalandırılması istenen bir üyenin disiplin kuruluna sevkini aşağıdaki organlar ister :

Herhangi bir partilinin disiplin kuruluna sevk edilmesine karar verme yetkisi il idare kuruluna aittir.

Yüksek Disiplin Kuruluna sevk etme yetkisi Genel İdare Kuruluna aittir.

Genel İdare Kurulu üyeleriyle, Yüksek Disiplin Kurulu başkan ve üyelerinin, Yüksek Disiplin Kuruluna sevk edilmelerine karar verme yetkisi, Genel İdare Kuruluna aittir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi partili üyelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Yönetmelik hükümlerine, grup tarafından alınmış bağlayıcı kararlara aykırı hareket etmelerine ve grup haysiyet ve şerefiyle bağdaşmayan hallerine dair şikâyetleri grupları disiplin kurullarınca incelenip bir karar bağlanmasını isteme yetkisi bağlı oldukları grubun idare kuruluna aittir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi partili üyelerinin yasama organı ve faaliyetleri dışında parti tüzüğüne aykırı eylem ve davranışlarından dolayı o üyenin Yüksek Disiplin Kurulunca cezalandırılmasını istemek yetkisi Genel İdare Kuruluna aittir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi partili üvesi aynı zamanda Genel İdare Kurulu üvesi veya disiplin kurulu üvesi ise bu üyenin parlamento içi faaliyetlerinden dolayı hakkında disiplin cezası verilebilmesini sağlamak üzere Yüksek Disiplin Kuruluna sevk yetkisi ancak mensup olduğu grup idare kurulu talebiyle Genel İdare Kuruluna aittir.

Disiplini gerektiren olay karşısında yetkili kurul evvelâ olayın delillerini tesbit eder. İlgili partilinin yazılı veya sözlü savunmasını alır. Bunu bir zabıtla belgeler. Sonunda evlemin suç niteliğinde kabul ederse ilgili kurul dosyayı disiplin kurulu başkanlığına verir.

İlgili kurul, üyenin evleminde ağırlık görürse, ceza tayinini istemekle beraber partilinin

en son karara kadar parti görevlerinde bulunmamasını sağlamak üzere disiplin kurulundan TEDBİR KARARI verilmesini isteyebilir.

Disiplin kurulu bir karar verilinceye kadar kurula sevk edilen partilinin görev ve faaliyetlerine son verilemez. Disiplin kurulu gerekli gördüğü takdirde kendisine verilen dosya üzerinde işlem yapmak suretiyle evvelâ TEDBİR KARARI konusunda bir karar verir. Bundan sonra dosyanın normal şekilde tahkikatını yürütür. Disiplin kurulunun vereceği TEDBİR KARARI için partilinin dinlenmesi şart değildir.

TEDBİR KARARI partilinin sadece bulunduğu görevden geçici olarak alınması demektir. Partilinin kongrelere ve seçimlere katılma seçme ve seçilme haklarına etki yapmaz.

USUL HÜKÜMLERİ :

Madde 32 — İlgili kurul dosyayı disiplin kuruluna verince şikâyet edilene durum bildirilir. Ve ilgili kurulun iddia yazısının bir örneği de tebliğ olunur.

Disiplin kurulu kendisine verilen dosyayı en çok (30) gün içinde karara bağlayacak tarzda işlem yapmakla yükümlüdür.

Şayet, bazı kimselerin dinlenmesi ve yine bazı delillerin toplanması zamanına bağlı ipe disiplin kurulu, gerekçe göstermek suretiyle bu süreyi (30) gün daha uzatabilir.

Uzatılmış (30) gün içinde de partili hakkında il disiplin kurulunca, herhangi bir karar verilmese, hakkında ceza istenen kimsenin, Yüksek Disiplin Kuruluna yapacağı müracaat üzerine, Yüksek Disiplin Kurulu bu müracaat tarihinden itibaren en çok bir ay içinde ait olduğu dosyayı celp ve karara bağlamak ve ayrıca bu kararı ilgililere tebliğ etmekle yükümlüdür.

İl çevresinde bulunan partililer hakkında disiplin cezaları il disiplin kurulunca, il idare kurulu başkan ve üyeleriyle, il disiplin kurulu başkan ve üyeleri; Genel İdare Kurulu üyeleri hakkındaki disiplin cezaları Yüksek Disiplin Kurulunca verilir.

Bir ilin disiplin kurulu her ne suretle olursa olsun asil ve yedekleriyle boşalmış olursa il kongresine kadar bu ile ait disiplin işlemlerini o ilin komsusu bulunan diğer bir il disiplin kurulu görür.

Görevli ili tesbit yetkisi Genel İdare Kuruluna aittir.

Hakkında ceza verilecek olan partili, yazı veya söz ile kendini savunur. Savunmalar için süre, savunmaya çağırma tarihinden itibaren (7) gündür. Yalnız seçimlerde veya herkesin gözü önünde açıkça veya yayın yoluyla işlenen disiplin cezalarında bu süre (3) gündür. Bu süreyi geçirenler savunma haklarından vazgeçmiş sayılırlar.

Savunmaya çağırma yazı ile olur. Bu yazıda uygulanması istenen disiplin cezasıyla bu yazıya konu olan disiplin suçları gösterilir.

Disiplin kurularının kararları gerekçeli olur. Kararın alınmasından itibaren en geç (20) gün içinde sevkeden kurul ile ceza verilen partiliye bu karar tebliğ edilir.

İlgililer il disiplin kurulları kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren (10) gün içinde Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edebilirler.

Yüksek Disiplin Kurulunun kararı kesindir.

Kongrelerde ve kurultayda disiplin kurullarına sevk yetkisine sahip olan kurulların kararlarıyla disiplin kurulları tarafından verilen disiplin cezaları hakkında görüşme yapılamaz ve bu konularda karar alınamaz.

Hakkında disiplin kovuşturması yapılan üye, kurul üyelerinden en çok üçünü tarafsız olamayacağı gerekçesiyle ve delillerini göstermek suretiyle red isteminde bulunabilir. Disiplin kurulu red istemini bütün işlerden önce karara bağlar. Bu karar kesindir. Hakkında red isteminde bulunulan üyeler red talebiyle tetkiki kararına katılamazlar. Red istemi yerinde görüldüğü takdirde çekilen üyenin yerine sırf bu konu için sıradaki yedek üye çağırılır.

PARTİLER KANUNUNDAKİ ÖZEL DURUM :

Madde 33 — Partiler Kanununun 111 nci maddesinin 3/A ve 3/B bendleri uyarınca Cumhuriyet Başsavcısı tarafından partiden kesin olarak çıkarılması istenen parti üyesi, Genel Hare Kurulunca derhal Yüksek Disiplin Kuruluna sevk edilir.

Yüksek Disiplin Kurulu bu konuyu görüşmek üzere derhal toplanır. Bu konuyu diğer bütün konulardan önce görüşür ve en çok (7) gün içinde karara bağlar. Yüksek Disiplin Kuruluna böyle bir gerekçe ile sevk edilen parti üyesi, kurulun konuyu ele aldığı ilk toplantıda yazılı savunmasını sunmak zorundadır.

Yazılı savunmasını sunmamışsa ve kurulca uygun görüldüğü takdirde, sözlü savunmasını yapmak hakkına sahiptir.

Cumhuriyet Başsavcısının istemi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin partili üyesi hakkında ise, bu madde gereğince yetkili disiplin kurulu ve bu kurula sevk yetkisine sahip kurul tüzüğü'nün 31 nci maddesine göre tesbit edilir.

DİSİPLİN CEZALARINI GEREKTİREN HALLER

Madde 34 — 1 — Partinin fikirleri ve yararlarıyla bağdaşmıyacak tarzda :

Bildiriler neşretmek, sivasî konuşmalar yapmak, umumi verlerde ve kamuya kolayca yansıyacak şekilde bu çeşit konuşmalarda bulunmak, Yayın ve propaganda yapmak.

2 — Parti içinde, birliği, beraberliği bozacak şekilde eylemlerde bulunmak, fesat çıkarmak, iftira ve tertipler yapmak, iyi niyet ilkerivle bağdaşmayan her çeşit davranışlarda bulunmak.

3 — Gerçeğe aykırı olarak, partice kendilerine görev ve yetki verildiği şekilde davranışlarda bulunmak.

4 — Partide temsil görevinde bulunanları halkın gözünden düşürmek, şahsî ve sîvasî nedenlerle aleyhinde propagandalar yapmak veya onlar hakkında iftirada bulunmak veya kendilerine asılsız kusurlar isnat etmek.

5 — Gizli yapılması kararlaştırılan toplantılarda konuşmaları açıklamak.

6 — Parti çalışmalarında :

a) Partinin program ve tüzüğüne,
b) Kurultay kararlarına,
c) Yönetmelik hükümlerine,
d) Parti merkez organlarının kanun, tüzük ve yönetmeliklere uygun şekilde alınmış kararlarına,

e) İlçe idare kurulu, il idare kurulu ile başkanları ve ilçe ve il Gençlik ve Kadın Kolları idare kurulları ile Kadın ve Gençlik Kolları merkez idare kurulları tarafından verilmiş bulunan kanun, tüzük ve yönetmeliklere uygun kararlara, uymamak.

7 — Kanun, tüzük ve yönetmelikler hükümlerine göre verilen görevleri ciddi bir özür hali olmaksızın zamanında ve tam olarak yapmamak veya yetkili organların kararlarına kasten ve bilhassa aykırı hareket etmek.

8 — Parti çalışmalarında, yabancılik ve yerlilik gibi ayrılık fikrini uyandırmak veya bunu gütmek.

9 — Bütün seçimlerde :

a) Partice aday gösterilen yerlerde bağım-

sz adaylığını koymak, veya kendisinin başkaları tarafından aday gösterilmesine göz yummak.

b) Diğer bir partinin adaylığını kabul etmek veya bunu açıkça reddetmemek.

c) Parti adayları aleyhinde veya diğer partilerin adayları lehinde açık ve gizli çal şmak.

d) Ön seçimlerde kendisinin kazanması veya yakınının kazanması lehine kanun, tüzük ve ahlâka uymayan tertipler hazırlamak veya aynı tarz tertiplerle diğer bir adayın kazanmaması için gayret göstermek. Şahsî, özel maksadına erişmek için yalan, iftira ve tezvir yollarına başvurmak.

e) Özürlü olmadığı halde seçimlere katılmamak.

f) Seçimlerde partinin olumlu sonuç almasını zedeleyecek şekilde secim sonuçlarını etkileyecek olumsuz davranışlar içine girmek veya etkisi altında bulundurduğu kimse veya çevreleri böyle bir olumsuz davranış içine sokmaya uğraşmak.

g) Parti listesi dışında, bağımsız veya karma liste hazırlamak veya bu çeşit listeler lehinde uğraşmak.

h) Parti listesinin bütünlüğü aleyhinde çalışmak.

ı) Parti oy pusulaları üstünde silinti veya değişiklik yapmak veya böyle oy pusulaları yapılmasını telkin etmek yol göstermek, dağıtmak.

j) Kongre ve kurultaylarda gerek zabıtlar üzerinde, gerekse sayımlarda hile ve evrak üzerinde değişiklik yapmak.

k) Türkiye Büyük Millet Meclisi parti grupları, il genel meclisi veya belediye meclisi grupları işlemlerini veya kararlarını değiştirmek, tahrif etmek, bu kararları karten ve maksatlı şekilde yanlış aksettirmek veya bu kararlara uymamak.

KURUL KARARLARININ YERİNE GETİRİLMESİ :

Madde 35 — Disiplin kurulu kararları kesinleşince, il idare kurulu ile Genel İdare Kurulları tarafından derhal yerine getirilir.

GENEL BAŞKANA DUYURMA :

Madde 36 — Yüksek Disiplin Kurulunun re'sen verdiği kararlarla, itiraz veya müracaat üzerine verdiği kararların bir örneği, karar verilir verilmez Genel Başkana bilgi edinmesi için gönderilir.

CEZALARIN AFFI :

Madde 37 — Kesinleşen cezaların affı istenebilir. Af isteği, cezaya uğrayanın yazılı şekilde başvurusuyla olur. Disiplin kurulları tarafından verilen uvarma, kınama ve geçici çikarma cezaları Genel İdare Kurulunca affedilebilir veya af niteliğinde olmak üzere hafifletilebilir.

Kurultay, bir partilinin cezasını affetmek veya bu cezayı daha hafif bir cezaya çevirmek hususunda kesin yetkiye sahiptir.

Grup disiplin kurullarınca verilen disiplin cezalarında af yetkisi, scvk yetkisini kullanmış olan grup idare kuruluna aittir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin partili üyesi, bu sıfatını soğradan kaybetmişse başkan- da yetkili grup disiplin kurulunca verilmiş disiplin cezası, Parti Genel İdare Kurulunca affedilebilir.

Birleşik disiplin kurulunca verilmiş cezaların af yetkisi gene Parti Genel İdare Kuruluna aittir.

Af yetkisinin kullanılmasından önce disiplin cezasını isteyen kurulların yazılı düşüncelerine başvurulur.

T.B.M.M. ÜYELERİNİN DURUMU :

Madde 38 — Türkiye Büyük Millet Meclisi parti grupları disiplin konusunda, karara, parti tüzüğüne ve kendi iç yönetmeliklerine bağlıdır.

DISİPLİN KURULLARI YÖNETMELİĞİ :

Madde 39 — Disiplin kurullarının çalışmaları, Yüksek Disiplin Kurulu tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

CEZALARIN KADEMELERE DUYURULMASI :

Madde 40 — A — Kesin çıkarma cezasına uğı avan- ların partideki kayıtları silirir. Bu sabıcaların ad ve kimlikleri bütün il ve ilçe başkanlıklarına duyurulur.

B — Uyarma, kınama ve peçici çıkarma cezalarından birisi ile cezalandırılan partililerin

durumu, bulundukları üye kayıt defterine işlenir. Bu amaçla, üye hangi il ve ilçede kayıtlı ise, durum, o yere ilgili yürütme organınca duyurulur.

Hakkında partiden geçici çıkarma cezası verilen partili üyenin; partinin program, tüzük ve yönetmeliklerle kurultay kararlarına uymak yükümlülüğü devam eder.

ALTINCI KISIM

Genel Başkan — Genel İdare Kurulu —
Genel Başkanlık Divanı

I — GENEL BAŞKAN :

GENEL BAŞKAN SEÇİMİ :

Madde 41 — Parti Genel Başkanı, kurultay tarafından gizli oyla ve üye tamsayısının salt çoğunluğuyla seçilir.

Boşalma halinde yenisi seçilmek üzere kurultay, Genel İdare Kurulu tarafından (30) gün içinde toplantıya çağrılır. Bu süre içinde Genel Başkanlığa en yaşlı başkan yardımcısı vekâlet eder.

PARTİYİ TEMSİL :

Madde 42 — Partiyi, Genel Başkan temsil eder.

Genel Başkan, disiplin kurulu dışında kalan bütün parti teşkilâtının tabii başkanıdır. Bu teşkilâta başkanlık ettiği konularda oylamaya da katılır.

Partiyi, yargı organlarında, Devlet daire ve kurumlarında ve üçüncü şahıslarla, bütün hukukî işlemlerde ve ilişkilerde Genel Başkan temsil eder.

Genel Başkan bu yetkisini belirli konular için tesbit edeceği şahıs veya şahıslara verebilir.

GENEL BAŞKANIN YETKİLERİ :

Madde 43 — İç ve dış politika konularında, parti program ve ilkelerine, kurultay ve Genel İdare Kurulu kararlarına uygun çıkacak şekilde, partiyi bağlayıcı demec ve tebliğleri ancak, Genel Başkan veya görevlendireceği yetkililer yapabilir.

Genel Başkan, iç ve dış politika konularını ve müşterek çalışmaları gerektiren sorunları görüşmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi parti gruplarının başkanlarını, başkanvekillerini, idare kurullarını, Genel İdare Kurulunu ve partili bakanları birlikte veya ayrı ayrı toplantıya çağırabilir.

Genel Başkan, lüzum gördüğü hallerde - olağan toplantıların dışında - Genel İdare Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırır.

Parti hizmet ve çalışmalarının gerektirdiği, bütün tedbirleri alır.

Genel Başkan, yardımcılarının hangisinin hangi işlerle uğraşacaklarını tayin eder.

Disiplin kurullarınca verilen kesin karar-

ların bir kere daha incelenmesini (15) gün içinde o kurultan isteyebilir. Bu istem bir defaya mahsustur.

Genel İdare Kurulu tarafından kendisinin g yabında verilmiş bulunan her çeşit kararın, bu kararın alındığı tarihten itibaren (10) gün içinde tekrar görüşölüp yeniden bir karara varılmasını isteyebilir.

Partiye kabul edilmesini Genel Başkan'dan doğrudan doğruya isteyen bir kimsevi, Genel Başkan partiye kabul edip etmemekte kesin yetkilidir.

II — GENEL İDARE KURULU

GENEL İDARE KURULUNUN TEŞEKKÜLÜ :

Madde 44 — Genel İdare Kurulu, partinin karar ve yürütme organıdır. Genel İdare Kurulu, kurultaydan seçilen (20) üye'len teşekkül eder. Genel Başkan, bu kurulun başkanıdır.

Genel Başkanın bulunmadığı hallerde, Genel Başkan yardımcılarında birisi sırasıyla Başkanlık görevini yürütür. Kurul en az (15) günde bir defa toplanır.

GENEL İDARE KURULUNUN GÖREVLERİ :

Madde 45 — Genel İdare Kurulu partinin program ve tüzüğü hükümleri içinde :

1 — Partinin genel politikasını tayin eder.

2 — Partinin yurt ölçüsünde teşkilâtlanmasını, teşkilât noksanlıklarının giderilmesini ve teşkilât çalışmalarının düzen içinde olmasını sağlar.

3 — Partinin malî işlerinin iyi bir şekilde yürütülmesini, bütçerin uygulanmasını ve bütçe fasılları arasında gereken aktarmaların yapılmasını düzenler.

4 — Teşkilâtı, kendi üyelerinden birisiyle veya görevlendireceği yetkili partililerle denetler. Bu amaçla gerekli gördüğü takdirde birkaç ili içine alabilecek şekilde bölge müfettişlikleri veya her il için ayrı il müfettişlikleri kurar.

5 — Kurultay kararlarını yerine getirir.

6 — Parti ilkelerini ve Atatürk devrimlerini yurt çapında yaymaya ve benimsetmeye dikkat, gayret ve özen gösterir. Bu yolda, gereken bütün tedbirleri alır.

7 — Türkiye Büyük Millet Meclisi gruplarıyla ahenkli bir şekilde çalışma koşullarını sağlar.

8 — Partinin, genel propagandasını düzenleyici bütün tedbirleri alır.

9 — Gerektiğinde il başkanlarıyla illerde toplantılar, veya bölge toplantıları düzenler.

10 — Parti gelirlerini her yönden arttırmak hususunda gayret gösterir.

11 — Seçimlere ilişkin bütün tedbirleri alır, hazırlıkları yapar ve seçim beyannamesini hazırlar.

12 — Her türlü parti içi çalışmalarını düzenleyen yönetmelikleri hazırlayarak uygulanmasını sağlar.

13 — Teşkilât kademelerinden Genel İdare Kuruluna intikal eden işler konusunda gereken kararları alır. Lüzum gördüğü bilgileri toplar.

14 — Partinin görüşünü ve önemli gördüğü sorunları teşkilât ile yasama organları gruplarına yansıtarak, bu görüş ve kararları takip ederek sonuçlanmasını sağlar.

15 — Basınla ilişki kurar ve tüm yayın işlerini yönetir.

16 — Parti çalışmalarınıyla yurt içi ve yurt dışı konular üzerinde bildiriler yayınlar

17 — Kurultaya sunulacak çalışma ve mali durum raporunu hazırlar. Bu raporda, kendi devresine ait yurt içi ve yurt dışı politik, ekonomik ve sosyal olaylar özetlenip değerlendirilir.

İŞ BÖLÜMÜ :

Madde 46 — Genel İdare Kurulu, kurultaydan sonra kendi aralarından üç başkanvekili, bir genel sekreter ve bir sayman üye seçer. Genel Başkan yardımcılarının görevlerine katılacak üyeleri tesbit eder.

ÇALIŞMA ŞEKLİ :

Madde 47 — Genel İdare Kurulunun çalışma gündemini, Genel Başkan tesbit eder.

Ancak, Genel İdare Kurulu kendi gündemini değiştirebilir, eklemeler yapabilir.

Genel İdare Kurulu, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanır. Toplantıda bulunanların salt çoğunluğu ile karar verilir. Oylar eşit olduğu takdirde Başkanın bulunduğu tarafın kararına uyulur.

Özürsüz olarak üst üste üç toplantıya gelmeyen üyenin sıfatı düşer. Kendi üyeleri ara-

sında boşalma halinde, Genel İdare Kurulu, partililer arasından seçim yapar.

III — BAŞKANLIK DİVANI EŞKANLIK DİVANININ TEŞEKKÜLÜ VE TOPLANMASI :

Madde 48 — Başkanlık Divanı :

Genel Başkanın başkanlığında :

a) Genel Başkan yardımcılarıyla, Genel Sekreterden,

b) Yasama organları grup başkanvekillerinden kurur.

Eşkarlık Divanı, en az haftada bir defa toplanır.

BAŞKANLIK DİVANININ GÖREVLERİ :

Madde 49 — 1 — Genel İdare Kuruluna sunulacak konuları önceden, konuşur ve oluşturur.

2 — Partinin Meclisteki grupları ile Genel İdare Kurulu arasında görüş ve çalışma bütünlüğünü sağlayacak tedbirleri tebit eder.

3 — Parti teşkilâtının ahenkli olarak çalışmasına ilişkin konuları görüşür.

4 — Genel siyaset, ülke ve dünya sorunları üzerinde görüşmeler yaparak kararını belirir.

5 — Genel Başkanın sunacağı diğer bütün konuları konuşur.

İstişari olarak belirleyeceği görüşlerini Genel İdare Kurulunun ilk toplantısına sunar.

IV — GENEL BAŞKAN YARDIMCILARI GENEL BAŞKAN YARDIMCILARININ SEÇİMİ :

Madde 50 — Genel Başkan yardımcılarını, Genel İdare Kurulu tarafından ve üveleri arasından üç kişi olarak gizli oyla seçilirler.

GENEL BAŞKAN YARDIMCILARININ GÖREVLERİ :

Madde 51 — Sosyal, siyasal, ekonomik alarlarda; teşkilât işleri; diğer partiler, kurumlar, organlar ve kuruluşlarla olan ilişkiler gibi konularda ve Genel Başkanın lüzum göreceği diğer bütün sorunlarda Genel Başkanla yardım ederler.

Hangi yardımcısının hangi konular için görevlendireceğini Genel Başkan tesbit eder.

Genel İdare Kurulu: Genel Başkan yardımcılarının ve Genel Sekreterin görevlerinde, bendilerine yardımcı olmak üzere kendi üveleri arasından görevliler seçebilir, bürolar kurabilir.

V — GENEL SEKRETER

GENEL SEKRETER VE YARDIMCILARI :

Madde 52 — Parti Genel Sekreterini, Genel İdare Kurulu gizli oyla seçer.

Genel Sekreter, Genel İdare Kurulu üveleri arasından kendisine görevlerinde yardımcı olmak üzere 2 yardımcı seçer.

GENEL SEKRETERİN GÖREVLERİ :

Madde 53 — 1 — Partinin, ana kademe, Gençlik ve Kadın Kollarının yurt ölçüünde teşkilatlanmasını sağlar ve çalışmalarını düzenler.

2 — Parti merkez teşkilâtı ile kademeler teşkilâtının yazışma işlemlerini yürütür. Kayıtlarla ilgili usulleri tesbit eder.

3 — Parti merkez teşkilâtının idarî ihtiyaçlarını giderir. Yönetim araçlarını sağlar.

4 — Genel Başkan'ın onayını alarak personel alır ve çıkarır. Personelin çalışma yöntemlerini düzenler.

VI — GENEL SAYMAN

GENEL SAYMANIN SEÇİMİ :

Madde 54 — Parti Genel Saymanını Genel İdare Kurulu seçer.

GENEL SAYMANIN GÖREVİ :

Madde 55 — 1 — Partinin malî işlerinin yürütülmesini sağlar. Dütçenin uygulanması ve gelir artırıcı çarelerin bulunması için çalışır.

2 — Parti parasının muhafazasından, malî defterlerin ve belgelerin muntazam tutulmasından sorumludur.

İhtiyaçların gere'tir'diği masraflar, Genel Başkanın veya görevlendireceği bir yetkili'nin imzası ve Genel Sayman'ın imzalarıyla yapılır.

YEDİNCİ KISIM

Yardımcı Kuruluşlar

DANIŞMA VE UZMANLIK KURULLARI

DANIŞMA KURULLARI :

Madde 56 — İl ve ilçe idare kurulları gerektiğinde

partili üyelerden «Danışma Kurulu» kurulabilirler.

Danışma kurulları, il veya ilçe idare kurumlarının lüzum gördükleri zamanlarda davet üzerine veya başkanlarının çağırısı üzerine kendiliklerinden toplanırlar.

Danışma kurullarının görevi, kendi kademelerinin sorduğu hususlar hakkında mütalâa beyan etmekten ibarettir. Ayrıca, belirlenen konularda görüş ve fikirlerini kendi kademelerine de duyurabilirler.

Danışma kurullarının süresi, kendi i seçen kurulların görevlerinin sona ermesiyle son bulur.

Danışma kurulları illerde (20) ve ilçelerde (10) kişiden fazla olamaz.

UZMANLIK KOMİSYONLARI :

Madde 57 — Belli konular için, devamlı uzmanlık veya geçici olarak il ve ilçe merkezlerinde «Uzmanlık Komisyonları» kurulabilir. Komisyonların sayısını il ve ilçe idare kurumları tayin eder. Komisyon üyeliği için partili olmak şart değildir.

Bu komisyonlar, çalışmalarının sonucunu bağlı bulundukları kademeve bir rapor halinde bildirirler.

YÜKSEK DANIŞMA KURULU :

Madde 58 — Genel İdare Kurulu gerekli görürse «Yüksek Danışma Kurulu» adında bir kurul kurabilir. Yüksek Danışma Kurulunun sayısını Genel İdare Kurulu tayin eder. Yüksek Danış-

ma Kurulu Genel İdare Kurulunun başvurduğu konular hakkında fikrini söyler. Yüksek Danışma Kurulu, partinin genel siyasetinde istişari bir organdır.

Genel İdare Kurulu hazırlanması veya üzerinde çalışılması belirli bir uzmanlık isteyen konular için, Yüksek Danışma Kurulunun nezaretinde veya doğrudan doğruya Genel İdare Kurulunun görevlendirdiği bir üyesinin başkanlığında uzmanlık komisyonları seçmeye ve bu komisyonlardan gereken mütalâa almaya yetkilidir. Komisyon üyelerinin seçiminde partili olmak şart değildir.

Yüksek Danışma Kurulunun süresi, Genel İdare Kurulunun süresi ile sınırlıdır.

SEKİZİNCİ KISIM

Gençlik ve Kadın Kolları

GENÇLİK VE KADIN KOLLARININ KURULUŞU :

Madde 59 — Genel İdare Kurulunun hazırlayacağı yönetmelikler gereğince ilçe, il ve parti genel merkezinde partili gençlerden «Gençlik Kolları» ve partili kadın üyelerden «Kadın Kolları» kurulur.

Gençlik ve Kadın Kolları, partinin il ve ilçe örgütüne bağlı yardımcı kuruluşlardır.

Gençlik ve Kadın Kolları, yönetmeliklerinde belirtilen parti görevlerini yerine getirirler. İl ve ilçe idare kurulları gerekli gördükleri za-

manlarda ve belirli konularda Gençlik ve Kadın Kolları idare kurullarıyla veya sadece başkanlarıyla istişarî mahiyette olmak üzere toplantılar yapabilirler. Müsterek çalışmalar tertip edebilirler. Gençlik ve Kadın Kolları toplantılara katılmakla ve müsterek çalışmayı yapmakla yükümlüdürler.

GENÇLİK VE KADIN KOLLARI KONGRELERİ :

Madde 60 — Gençlik ve Kadın Kolları ilçe ve il kongreleri iki yılda bir defa olmak üzere yönetmeliklerinde belirtilen delegeler ve tabii üyelerin iştirakiyle yapılır. Kongrelerin usulü, ana kademe kongrelerindeki uygulanır usuldür.

İlçe Gençlik ve Kadın Kolları kongrelerinde : Gençlik ve Kadın Kolları ilçe başkanlarıyla gene Gençlik ve Kadın Kolları ilçe idare kurulunun asil ve yedek üyeleri seçilir. Ayrıca, kendi il kongresine katılacak ve sayıları yönetmelikte belirtilen delegelerin asil ve yedeklerinin seçimi yapılır.

İl Gençlik ve Kadın Kolları kongrelerinde : İl Gençlik ve Kadın Kolu başkanlarıyla gene il Gençlik ve Kadın Kolu idare kurulunun asil ve yedek üyeleri seçilir. Ayrıca, kendi kurultayına katılacak asil ve yedek üyelerin seçimi yapılır.

GENÇLİK VE KADIN KOLLARI KURULTAYLARI :

Madde 61 — Gençlik ve Kadın Kolları kurultayları

iki yılda bir defa olmak üzere ve ana kademe kurultaylarına uygun şekilde yapılır.

Kurultaylara kimlerin katılacağı bu konudaki yönetmeliklerde belirtilir.

GENÇLİK VE KADIN KOLLARI

MLRNEZ ORGANI

Madde 62 — Genel İdare Kurulu yanında yardımcı bir kuruluş olarak çalışmak üzere :

a) Gençlik Kolları genel başkanı ile birlikte (15) kişilik genel idare kurulu,

b) Kadın Kolları genel başkanı ile birlikte (15) kişilik genel idare kurulu, bulunur.

Gençlik ve Kadın Kolları genel başkanlarıyla genel idare kurullarını ve bu sayıdaki yedek üyelerini kurultaylar seçer.

Gençlik ve Kadın Kolları genel başkanlarıyla genel idare kurulları :

a) İl ve ilcelerde Gençlik ve Kadın Kolları teşkilâtının kurulmasını sağlar, çalışmalarını denetler.

b) Parti merkez teşkilâtı yetkililerini ve receği görevleri yerine getirir.

Cumhuriyetçi Parti'nin varlığının temeli olan Atatürk devrim ve ilkelerinin yaygın, etkin ve güçlü olarak yaşaması için gereken bütün çalışmalarını gösterir.

c) Parti propagandasını yürütmek hususunda Parti Genel İdare Kurulunun verdiği görevleri yerine getirir. Seçimlerde parti çalışmalarına bütün olanaklarıyla katkıda bulunur.

d) Gençlik ve Kadın Kolları genel başkanları Parti Genel İdare Kurulunun isteği üzerine istişari mahiyette olmak üzere, parti Genel İdare Kurulu toplantılarına katılırlar.

DOKUZUNCU KISIM

Teşkilâtla İlgili Ortak Hükümler

KONGRE VE KURULTAYLARA AİT HÜKÜMLER :

Madde 63 — a) Kurultay ve kongrelerde, üyeliklere ve delegeliklere karşı yapılacak itirazlar, kurultay veya kongre üye veya delegeleri arasından seçilecek üç kişilik bir komisyon tarafından incelenir. Komisyon inceleme sonucunu bir raporla kongre başkanlık divanına verir. Başkanlık divanı, hazırlanan raporu Genel Kurul'a sunar. Bu rapor üzerinde Genel Kurul'da lehte, alevhte ve üzerinde olmak üzere en çok ikişer üyeye söz verilebilir. Konuşmalardan sonra konu, Genel Kurulun oylamasına sunulup karara bağlanır.

b) Kurultay ve kongreler Genel Başkan ve kademe idare kurulları başkanları tarafından açıldıktan sonra kurultay ve kongreleri yönetecek olan Başkanlık Divanının seçiminin yapılmasına geçilir. Başkanlık Divanı seçimi açık oyla yapılabilir. Ancak, kurultay veya kongreye iştirak eden delegelerin beste birinin yazılı teklifleri üzerine Başkanlık Divanı seçiminin gizli oyla yapılması zorunludur.

c) Kurultay ve kongreler halka ve basına açıktır. Kurultay veya kongreler komisyonlarının çalışmaları aksine karar alınmadıkça gizli yapılır.

Yapılacak konuşmalar ve alınan kararlar geniş özetler halinde bir tutanakla tesbit edilir. Bu tutanaklar ikişer örnek yapılır. Bir örnek üst kurula gönderilir.

d) İlgili kademe ile üst kademedeki görevliler ve o ilin Türkiye Büyük Millet Meclisindeki partili üyeleriyle partili bakanlar ve yine o il veya ilçeye bağlı partili belediye başkanları kendi görevlerini ilgilendiren konular üzerinde öncelikle söz alabilirler.

Kurultaylarda Genel Başkan, Genel Başkan yardımcılar, Genel Sekreter, partili bakanlar öncelikle söz alabilirler.

e) İlçe kongrelerinin bütün işlemlerine ilişkin şikâyet ve itirazlar, o kongrenin herhangi bir delegesi tarafından kongrenin bitimi tarihinden itibaren beş gün içinde il disiplin kuruluna yapılır.

İl disiplin kurulu, kendisine intikal eden şikâyet ve itirazları, gereken incelemeleri de yaparak en çok üç gün içinde karara bağlar.

İl disiplin kurulu verdiği bir kararın bir örneğini ilgili ilçe başkanlığına, bir örneğini Genel Sekreterliğe gönderir, diğer bir örneğini de itiraz eden veya edenlere tebliğ eder.

İlçe idare kurulu başkanı ile itirazda bulunanlar il disiplin kurulunun kararının kendilerine tebliğ tarihinden itibaren üç gün içinde

Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz etmek hakkına sahiptirler. Yüksek Disiplin Kurulu kendisine intikal eden itiraz ve şikâyetleri en çok (15) gün içinde inceleyip kesin karara bağlar. Yüksek Disiplin Kurulu kararını parti Genel Başkanı ile ilçe idare kurulu başkanına gönderir ve şikâyetçilere tebliğ eder.

İl kongreleri hakkında şikâyet ve itirazlar da aynı usul içerisinde yapılarak Yüksek Disiplin Kurulu tarafından incelenip (15) gün içinde karara bağlanır. Yüksek Disiplin Kurulunun aldığı karar, Genel Başkan, ilgili teşkilât ile şikâyeti vapanlara birer örnek halinde gönderilip tebliğ olunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yasama Meclisleri ve Mahalli Meclislere ait Hükümler

BİRİNCİ KISIM

Partinin Büyük Millet Meclisi Grupları

T.B.M.M. GRUPLARININ TEŞEKKÜLÜ :

Maddé 64 — Türkiye Büyük Millet Meclisinde partili Cumhuriyet Senatosu üveleri «Cumhuriyet Senatosu Grubu», partili milletvekilleri de «Millet Meclisi Grubu»'nu teşkil ederler.

Bu iki grup üveleri bir arada partinin «Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu»'nu meydana getirirler.

GRUP İDARE KURULLARI SEÇİMİ ve YETKİLERİ :

Madde 65 — Partinin Genel Başkanı, Partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi grubunun başkanıdır.

Genel Başkan T.B.M.M. üyesi değilse, T.B.M.M. Grubu kendisine bir başkan seçer.

T.B.M.M. Grubunun Başkanı, üyesi olduğu yasama meclisindeki grubunun da başkanıdır.

T.B.M.M. Grubu Başkanının üyesi olmadığı yasama meclisindeki parti grubu, sadece başkanvekillerini seçmekle yetinir.

Grup Başkan ve başkanvekilleri her toplantı yılı başında o yıl için seçilirler.

Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Grupları, her toplantı yılı başında o yıl için birer idare kurulu seçerler. Her iki idare kurulumun üye sayısının uygunluğu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Grupları İç Yönetmeliği ile düzenlenir. Partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu yönetim kurulu, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi grupları idare kurulları üyelerinden kurulur.

Gruplar adına başkanlar, başkanvekilleri veya kendilerine grup adına sözcülük görevi verilen grup üyeleri konuşabilirler. İdare kurulları, belli konular için kendi gruplarında sözcüler seçebilirler.

Partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu ile Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Gruplarının yetkileri, çalışmaları, görüşme ve seçim usulleri, idare kurullarının görev ve yet-

kileri, grup disiplin kurullarıyla ilgili hususlar, partisinin T.B.M.M. Grubunca yapılacak iç yönetmelikle düzenlenir.

YÜKÜMLÜLÜKLER :

Madde 66 — T.B.M.M.'nin partili üyeleri :

a) Meclis çalışmalarında, partinin ilkeleri-ne, programına, parti grubu genel kurulu kararlarına uymaya ve bunları desteklemeye mecburlar.

b) Kabul edilir özürleri bulunmadıkça, Meclis ve grup toplantılarına, parti ve Meclis komisyonlarına katılmakla yükümlüdürler.

c) Grupça karara bağlanmayan hallerde Meclisteki konuşmalarında ve oy vermelerinde serbesttirler.

d) Parti aidatından başka, gruba genel kurulca belli edilecek miktar üzerinden yıllık para yardımı yaparlar.

GRUPLARIN DİSİPLİN KURULLARI :

Madde 67 — Grup üyelerinin, aralarındaki anlaşmazlıklara, Türkiye Büyük Millet Meclisi grupları içyönetmeliği hükümlerine, grup tarafınan alınmış bağlayıcı kararlara aykırı hareketlere ve grubun haysiyet ve şerefivle bağdaşmayan hallerine dair şikâyetleri inceleyip karara bağlamak üzere Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi grupları 7 ilâ 9 kişilik birer disiplin kurulu seçerler. Bunların üye sayılarının birbirlerine uygunluğu T.B.M.M. Grupları içyönetmeliği ile düzenlenir.

Grup disiplin kurulları, üyelerinden birini başkan ve birini de sekreter seçer.

Grup disiplin kurulları, üye sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve hazır bulunanların salt çoğunluğu ile karar verirler.

Partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi grubunun yetkilerine ilişkin işlerde ve yukarıda yazılı durumların doğmasına, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi gruplarının birlikte olarak çalıştığı zamanlar aldığı kararlara ilişkin işlerde ve bir Cumhuriyet Senatosu üyesiyle bir milletvekili arasındaki anlaşmazlıklarda görevli olan disiplin kurulu, T.B.M.M. Grubu disiplin kuruludur. Bu kurul, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi grupları disiplin kurulu üyelerinin bir arada toplanmalarıyla meydana gelir. Bu kurulun başkanı başkanlardan en yaşlısı, sekreteri de sekreterlerden en gencidir. Bu hususta sevk yetkisi ortak gruplar idare kurulundadır.

Grup disiplin kurullarınca verilen gruptan kesin çıkarma kararı, partiden de kesin olarak çıkarma sonucunu doğurur.

Partili Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin yasama organları içinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisindeki parti grupları içinde, parti tüzüğü ve programına ve kurultayın bağlayıcı kararlarına aykırı hareketlerinden dolayı o kimse hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisindeki parti grupları disiplin kurullarının hangisi yetkili ise, o disiplin kurulu üveleri, kur'a ile tesbit olunacak eş sayıda Yüksek Di-

disiplin Kurulu üyeleriyle bir arada toplanarak, birleşik yüksek disiplin kurulu halinde karar verir. Bu kurulun başkanı, başkanlardan en yaşlısı, sekreter de sekreterlerden en gencidir.

Bu hususta sevk yetkisi üye hangi yasama meclisinde ise kendi grubunun yönetim kurulu ile genel İdare Kurulunun ortak toplantısına aittir.

Partili Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin yasama organları veya Türkiye Büyük Meclisi grupları dışında, parti tüzük ve programına ve kurultayın bağlayıcı kararlarına aykırı hareketlerinden dolayı yahut partinin haysiyet ve şerefiyle hiç bir veçhile bağlaşımayan tutum ve davranışları nedeniyle haklarında disiplin cezası Yüksek Disiplin Kuruluna aittir.

Bu grup üyesinin disiplin kuruluna sevkine karar verme yetkisi Genel İdare Kuruluna aittir.

Parti veya gruptan geçici olarak çıkarma cezasına uğrayan grup üyesi, partisinin Türkiye Büyük Millet Meclisindeki gruplarının hiç bir çalışmasına, ceza süresi içinde katılamaz. Gruba hiç bir teklif yapamaz ve kendisine hiç bir görev verilmez.

Kendisine partiden ve gruptan kesin olarak çıkarma cezası dışında bir disiplin cezası verilen grup üyesinin, parti tüzüğünün T.B.M.M. Grupları içyönetmeliklerine uyma ödevi devam eder.

Bir grup üyesinin partiden veya gruptan kesin olarak çıkarma cezasıyla cezalandırılmasını isteyen kurul, bu üyenin karar alınuncaya kadar parti ve gruptaki görevlerinden, uzaklaştırılmasını istemeve de yetkisi vardır. Bu tarzda bir istem olduğu takdirde yetkili disiplin kurulu o üye hakkında evvelâ tedbir kararı verir ve ondan sonra meselenin esasını halleder.

İKİNCİ KISIM

İl Genel Meclisi ve Belediye Meclisi Grupları

GRUPLAR :

Madde 68 — İl genel meclisleri ve belediye meclislerindeki partili üyeler, ayrı ayrı birer grup teşkil ederler. Partili belediye başkanı, belediye meclisindeki parti grubunun tabii üyesidir. Ancak, grup kararıyla bağlı değildir.

YÖNETMELİK :

Madde 69 — Mahalli idarelerde, derneklerde ve meslek kuruluşlarında seçimle görev alan partili üyeler ile, parti teşkilât kademeleri arasındaki ilişkiler; yukarıdaki kurumlara seçilmek için parti adaylıkları, seçim ve çalışma usulleriyle ilgili diğer hususlar Genel İdare Kurulunca hazırlanacak bir yönetmelikte gösterilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mali İşler

BİRİNCİ KISIM

Gelirler

GELİR KAYNAKLARI :

Madde 70 — Partinin gelir kaynakları şunlardır :

- 1 — Partili üyelerden alınacak giriş ve aidat.
- 2 — Partili Türkiye Eüvük Millet Meclisi üyelerinden alınacak aidat.
- 3 — Adaylık için başvuranlardan önseçime veya yoklamaya girmeden önce alınacak özel aidat.
- 4 — Parti yayınlarından, parti bayrağı, kimlik kartı, parti rozeti ve benzerlerinin satışlarından elde edilecek gelirler.
- 5 — Parti lokalleri işletmelerinden, balo, ey-
lence, müsamere, konser, müsabaka, kon-
ferans gibi faaliyetlerden, piyango tertibi-
binden ve parti mallarından elde edilecek
gelirler.
- 6 — Bağışlar, krediler, Devletçe sağlanan yar-
dımlar.

Bu gelirlerin sağlanması, düzenlenmesi ve değerlendirilmesi Genel İdare Kurulu tarafın-
dan yapılır.

AİDAT :

Madde 71 — Partiye üye olmak isteyenlerden giriş
aidatı olarak (5) lira alınır. Bu aidatın yıllık
miktarı en az 12,— en çok 1.200,— liradır.

Son takvim yılı içinde partiye borçlu olduğu aidatının tamamını ödemiş olanlar, ilçe ve il yönetim kurullarına başkan veya üye, Genel İdare Kuruluna üye, il disiplin kuruluna veya Yüksek Disiplin Kuruluna üye seçilemezler. Belediye başkanı veya meclis üyelikleri ile il genel meclisi ve yasama organları üyelikleri seçimlerinde aday olamazlar.

T.B.M.M. ÜYELİKLERİNİN AIDATI :

Madde 72 — Partiye mensup T.B.M.M. üyelerinin ne miktar aidat ödiyecekleri ve bu aidatın ne miktarının gruplar çalışmalarına ve ne miktarının parti merkezine ayrılacağı hususuna, T.B.M.M. Cumhuriyetçi Parti Birleşik Grubu karar verir.

TAŞINMAZ MAL EDİNİLMESİ :

Madde 73 — Parti tüzel kişiliği adına taşınmaz mal edinilmesi ve bunlar üzerinde avnî haklara ait tasarruflarda bulunmak yetkisi, Genel İdare Kuruluna aittir. Genel İdare Kurulu bu gibi malların edinilmesi hususunda teşkilât kademeleri görevlilerine yetki verebileceği gibi bu gibi taşınmaz mallar üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahiptir.

GELİR MAKEUZLARI :

Madde 74 — Parti gelirleri, parti tüzel kişiliği adına basılmış makbuz karşılığı alınır. Makbuzlar, Genel İdare Kurulunca hazırlanıp bastırılır ve dağıtılır. Bütün teşkilât bu makbuzları kullanır.

Parti teşkilât kademeleri kullandıkları makbuzlarının dip koçanlarını Genel İdare Kuruluna geri göndermek zorundadırlar. Kademe-lerdeki görevliler makbuzların muhafazası ve karşılıklarının hesaplarının verilmesi ve dip koçanlarının geri gönderilmesi hususlarında, Genel İdare Kuruluna karşı malî sorumluluk taşırlar.

Makbuzlar, gerek asıl kısımlarında ve gerek dip koçanlarında aynı numaraları taşımak suretiyle sayfa numaraları teselsül ettirilir. Dip koçanların Genel İdare Kurulunda saklanması süreleri beş yıldır.

Partiye bağışta bulunan veya aidat veren kimsenin adı, soyadı ve adresi makbuzda açıkça gösterilir.

İKİNCİ KISIM

Giderler

GİDERLER :

Madde 75 — Partinin bütün harcamaları, parti tüzel kişiliği adına yapılır. Harcamalara ait belgeler, ilgili kademelerce beş yıl süre ile saklanır. 50 liraya kadar (50 lira dahil) harcamalar belgeye bağlı olmak zorunda değildir.

Ancak, miktarı ne olursa olsun bütün harcamaların, ilgili kademe idare kurulunun kararına dayanması şarttır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Bütçe

BÜTÇE VE KESİN HESAP :

Madde 76 — Parti merkez teşkilâtının bütçenin kesin hesabı, her takvim yılı için Genel İdare Kurulunca hazırlanır.

İller ve ilçeler teşkilâtının bütçeleri idare kurullarında yapılır. Üst kademe idare kurulu nun onayı ile kesinleşir. Parti teşkilâtı, bağlı bulundukları üst kademeye kendisinin ve kendisine bağlı alt kademelerin gelir ve giderleri hakkında altı ayda bir hesap vermekle yükümlüdür.

KESİN HESAPLARIN İNCELENMESİ :

Madde 77 — İller ve ilçeler teşkilâtının geçen yıla ait kesin hesapları kongrelerde kurulacak olan hesap komisyonlarıncı incelenir, düzenlenecek raporlar kongrelere sunulur.

Kesin hesabın kongrelerce kabulü ile eski yönetim kurulları aklanmış olur.

MERKEZ TEŞKİLATI HESAPLARININ İNCELENMESİ :

Madde 78 — Partinin merkez teşkilâtı ile il ve ilçe kademelerinin bütçe ve kesin hesapları Siyasi Partiler Kanununun 79 ncu maddesi uyarınca kurultayda karara bağlanır.

Genel İdare Kurulunca düzenlenen blânco kurultayın onayına sunulur.

BLÂNÇOLARIN İLGİLİ MAKAMLARA VERİLMESİ :

Madde 79 — Partinin merkez teşkilâtı ile il ve ilçe kademelerinin bir önceki takvim yılına ait gelir ve giderlerini gösteren kesin hesapları ile blânçosu her yıl'n Nisan ayı içinde Cumhuriyet Savcılığı ile Anayasa Mahkemesi Başkanlığına verilir.

MERKEZ PAYI :

Madde 80 — Her kademe, Genel İdare Kurulunca tesbit edilecek esaslara göre gelirinden bir miktarını üst kademelere gönderir.

HESAP YÖNETMELİĞİ :

Madde 81 — Partinin ilçe ve il kademelerinde gelir, harcama ve parti parasının muhafazasına ilişkin malî işlemler Genel İdare Kurulunca hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir.

YETKİ :

Madde 82 — Parti adına malî taahhütlere girişmek, bankalardan para çekmek, bir mal ve hak üzerinde tasarrufta bulunmak veya bu hususlarda temsil yetkisi vermek için merkezde Genel Başkan veya yardımcılarının görevlendireceği birisi ile Sayman üyenin, il ve ilçelerde yönetim kurulu başkanları ve onların bulunmadıkları zamanlarda sekreter üye ile sayman üyelerin imzaları şarttır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

PARTİNİN REMZİ :

Madde 83 — Cumhuriyetçi Parti'nin kendisine özgü bir parti amblemi vardır.

PARTİNİN FESHİ :

Madde 84 — Kurultay kararı ile parti fesh olduğu takdirde, partiye ait malların ne suretle tasfiye olunacağı bu kararda gösterilir.

GEÇİCİ MADDELER

KURUCULAR :

GEÇİCİ MADDE 1 — Merkezi Ankara'da olmak üzere Cumhuriyetçi Parti (CP) adıyla kurulan partinin kurucularına ait liste tüzüğe eklidir.

GEÇİCİ MADDE 2 — Kurucular, partinin tüzel kişilik kazanmasından itibaren bir yıl içinde kurultayı (Genel kongre) toplamakla yükümlüdür.

GEÇİCİ MADDE 3 — Kurucular, ilk kurultayın sonucuna kadar kurultay yetkisini haiz olarak görev yaparlar.

Kurucular kurulu, partinin resmen tüzel kişilik kazanmasından itibaren (10) gün içinde toplanmak üzere davet olunur. Bu davetin yerini, gününü ve saatini kurucular kurulu tesbit ve ilân eder.

GEÇİCİ MADDE 4 — Kurucular kurulunun, Geçici (3) ncü madde gereğince yapacakları ilk toplantıda çoğunluk olmazsa bu toplantı aynı yerde, aynı saatte bir gün sonraya ertelenmiş sayılır.

İkinci toplantı, gelen üyelerle yapılır.

Kurucular kurulunun yapacağı ilk toplantıyı en yaşlı üye yönetir. Bu toplantıda ilk kurultaya kadar görev yapmak üzere parti Genel Başkanı ile kurucular toplantısında kararlaştırılacak sayıda Genel İdare Kurulunu ve gene aynı kurulda kararlaştırılacak sayıda yüksek disiplin kurulunu seçerler.

GEÇİCİ MADDE 5 — Yasam organları grupları teşekkül edinceye kadar bu grupların idare kurullarının seçimleriyle ilgili tüzük hükümleri uygulanmaz.

Yasama organları gruplarının disiplin kurulları seçilebilmesi için gerekli üye sayısına erişilinceye kadar disiplinle ilgili tüzük hükümleri Yüksek Disiplin Kurulu tarafından yerine getirilir.

GEÇİCİ MADDE 6 — Cumhuriyetçi Parti'nin kuruluş devresinde ilçe kongrelerinin ve il kongrelerinin yapılmasıyla ilgili tüzük hükümlerine riayet olunmakla beraber, bu kongrelerin toplanması için aranılacak delege sayısının tesbiti ve kongrelerin ne şekilde yapılacağını düzenleyen bir yönetmelik kurucu kurulca seçilen Genel İdare Kurulu tarafından hazırlanır.

CUMHURİYETÇİ PARTİ KURUCULARI

Dr. Kemal Satır	Adana Milletvek'li C. P. Genel Başkanı
Fazıl Güleç	Adana Milletvekili
Abdülkerim Beyazıt	Ağrı Milletvekili
Ali İhsan Göğüş	Gaz antep Milletvekili
Muhittin Sayın	» »
Orhan Kabibay	İstanbul Milletvek'li
Sezal Orkunt	» »
İlhamî Sancar	» »
Talat Orhon	İzmir »
Mehmet Hazer	Kars Senatörü
Mebrure Aksoley	İstanbul Senatörü
Ekrem Özden	» »
Necip Mirke'amoğlu	İzmir »
Fahır Giritlioğlu	Avukat, Eski Edirne Milletvekili
Ali Sohtorik	İş adamı
Lokman Başaran	Tıp Dr.